

Ilmastodiagrammi LibreOfficella Abitti-ympäristössä

1. Tallenna opettajan tehtävään liittämä aineisto työpöydälle.

Klikkaa aineistoa kerran tai käytä hiiren oikeaa näppäintä.

Avataan tiedostoa application/vnd.oasis.opendocument

Olet avaamassa tiedostoa:

...uaWZlc3QueG1sUEsFBgAAAAARABEAcAQAABJkAAAAAA==

Tiedosto on tyyppiä: OpenDocument -laskentataulukko -tiedosto (2 osoitteesta: data:

Mitä tiedostolle tehdään?

Avaa ohjelmalla LibreOffice Calc (oletus)

Tallenna tiedosto

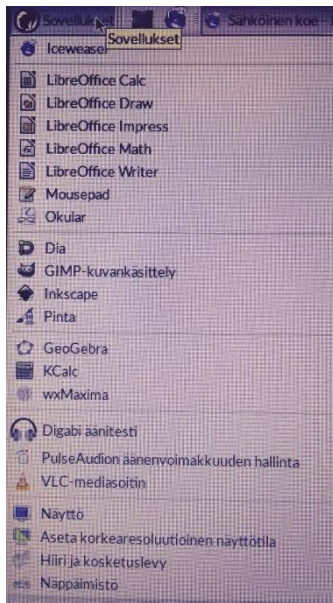
Tee näin oletuksena tämän tyyppisille tiedostoille.

Peruuta OK

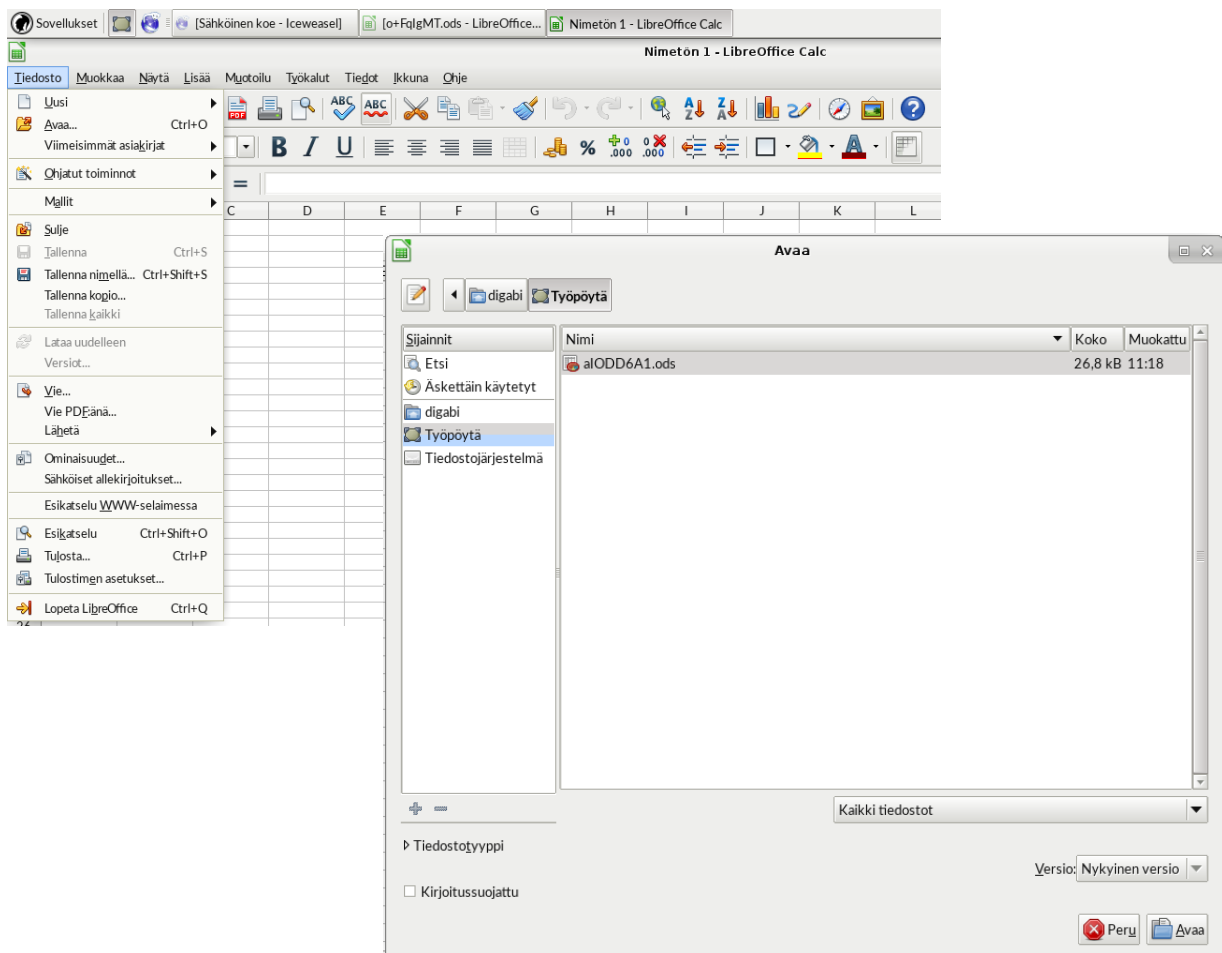
2. Avaa työpöytä klikkaamalla työpöytäkuvaketta.

3. Avaa Sovellukset-valikosta LibreOfficeCalc.

4. Valitse Tiedosto → Avaa. Valitse sijainnista Työpöytä. Tuplaklikkaa tai paina alareunasta Avaa.

5. Tallenna tiedostosi työpöydälle antamalla sille valitsemasi nimi.
 Katso kohdassa 6. olevaa kuvaa. Huomaa sen yläpalkki sieltä näet kaikki avoinna olevat ohjelmat.
 Voit siirtyä eri ohjelmien välillä käyttäen Alt + Tab (eli Alt näppäin pohjassa ja tabulaattorinäppäintä naputtelemalla).

6. Aloitetaan varsinainen kaavion teko. Maalaa aineisto.

A1:M3	Kuukaudet												
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Kuukaudet	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2	Keskimääräinen sademäärä (mm)	45	33	34	38	35	43	78	84	72	69	71	59
3	Keskimääräinen lämpötila (°C)	-6	-6,2	-2,6	3	9,8	14,9	16,5	15,2	10,3	5,7	0,6	-3,6
4													

Valitse kaaviotyökalu.

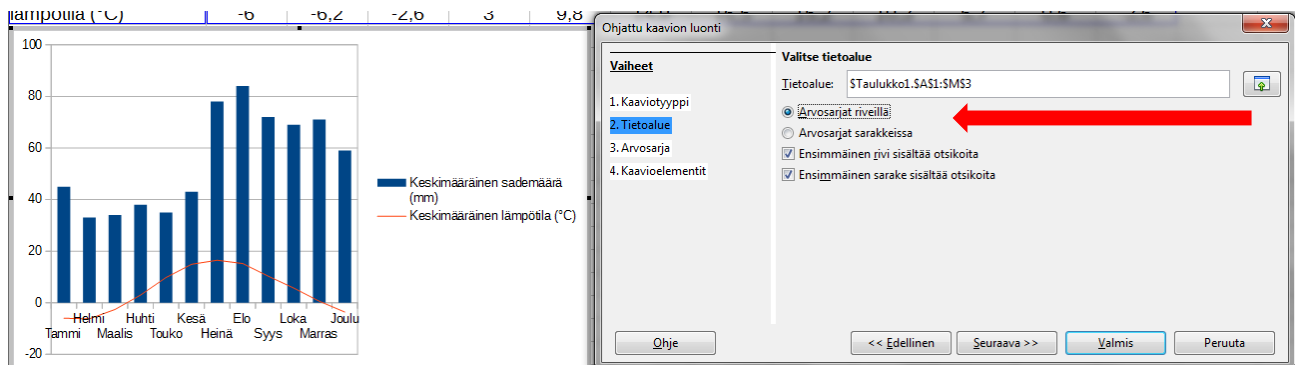
7. Ensimmäinen versiosi näyttää tältä.

The screenshot shows the spreadsheet data from the previous step. A bar chart is visible, with two series: 'Keskimääräinen sademäärä (mm)' (average precipitation) and 'Keskimääräinen lämpötila (°C)' (average temperature). Two dialog boxes are open for configuring the chart:

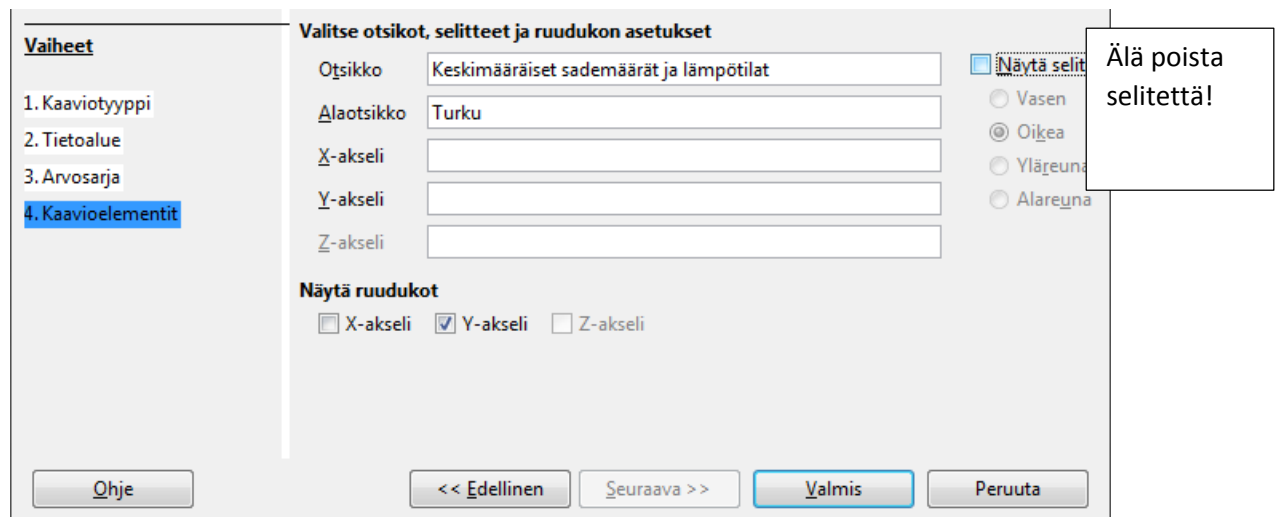
- Ohjettu kaavion luonti** (Guided Chart Wizard): Shows the selected chart type as 'Pylväs' (Bar) and 'Pylväs ja viiva' (Bar and Line).
- Valitse kaaviotyyppi** (Select Chart Type): Shows the 'Pylväs ja viiva' option selected.

Valitse kaaviotyyppiksi Pylväs ja viiva.

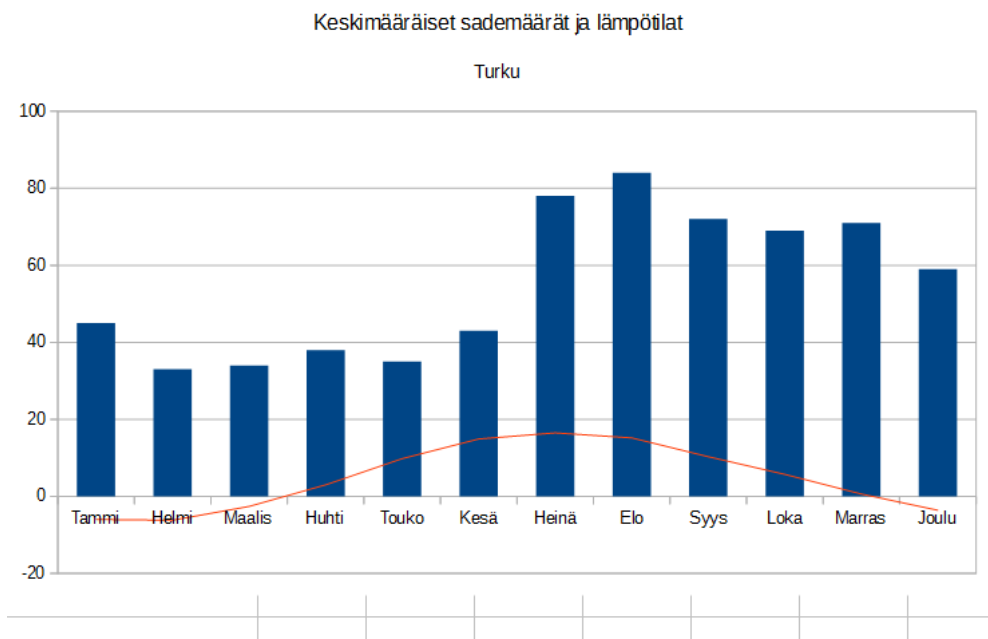
8. Tehdään ohjatussa kaavion luonnissa muutama muukin asettelu.

Muuta asetus: "Arvosarjat riveillä".

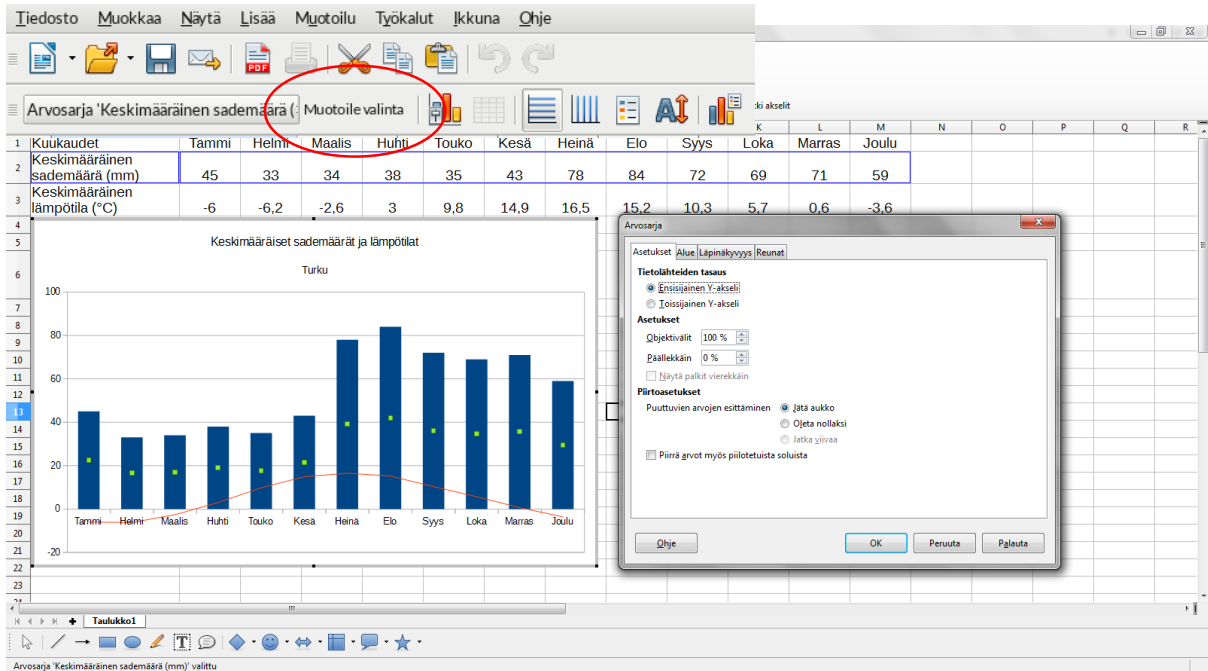

9. Nyt näyttää tältä.

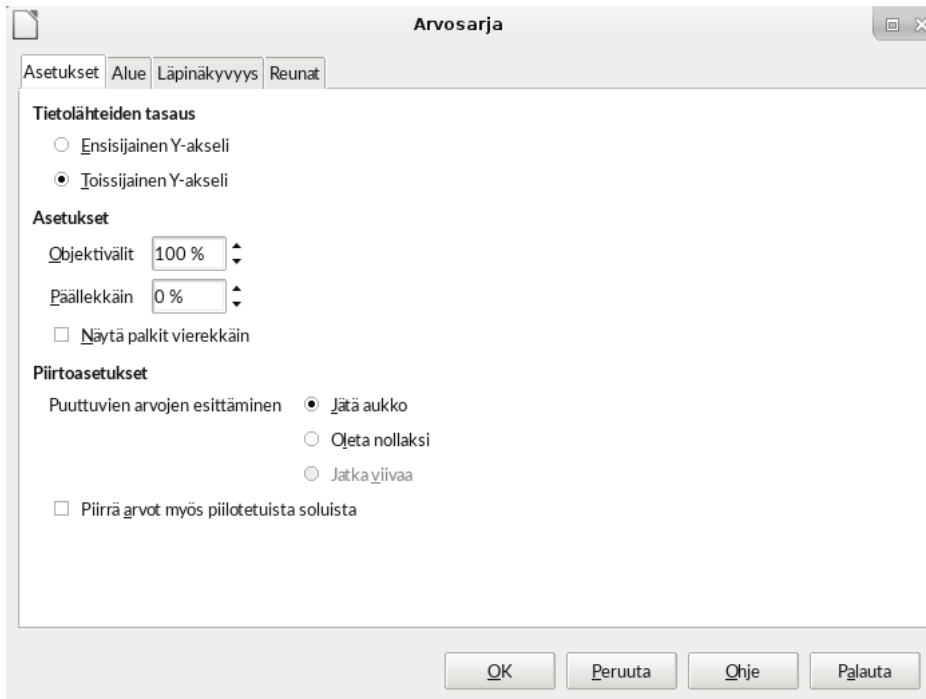

10. Tuplaklikkaa kaavioaluetta. Klikkaa kerran yhtä sademääräpylvästä.

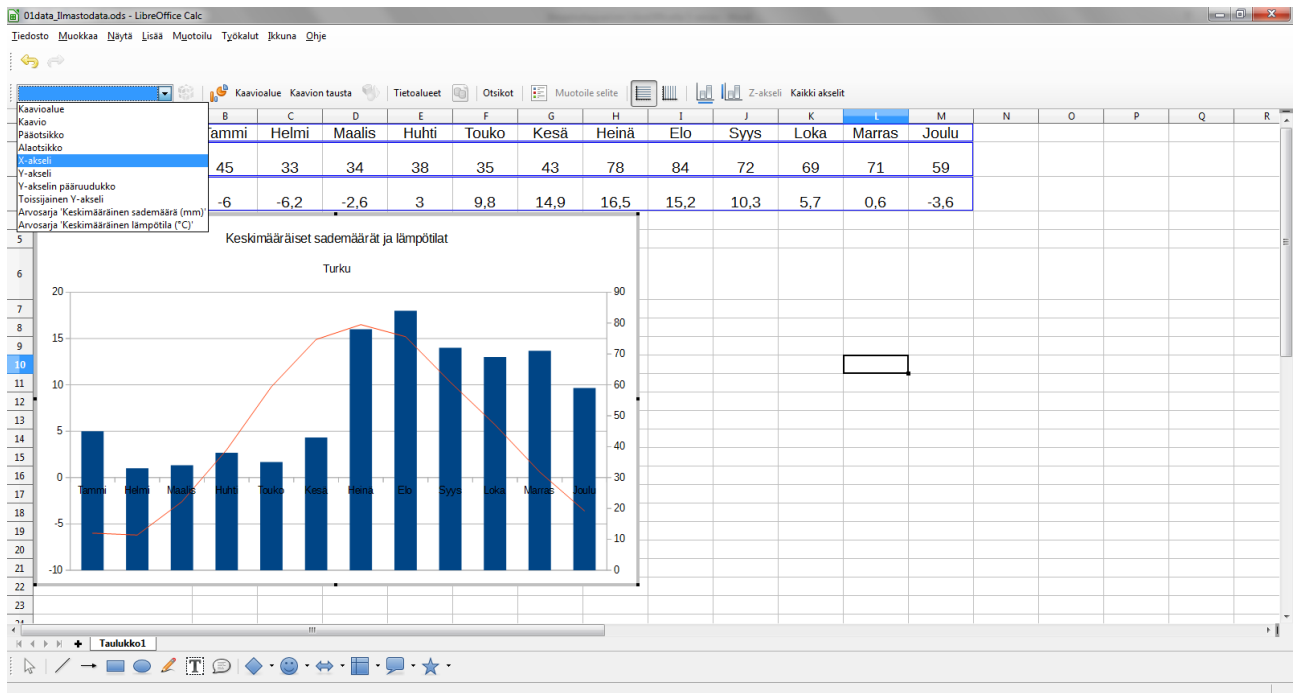
Joko käyttämällä hiiren oikeaa näppäintä tai klikkaamalla alasvetovalikon vieressä olevaa kuvaketta, pääset muokkaamaan sademäärän arvosarjaa.

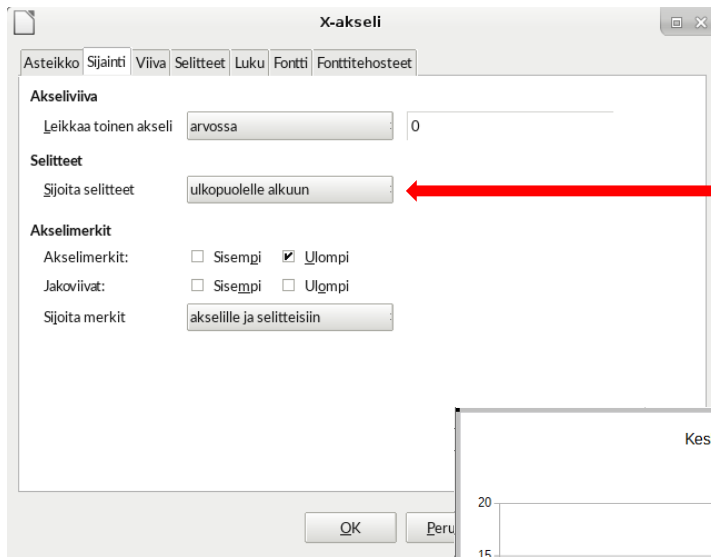
11. Valitse tämä toissijaiseksi y-akseliksi.

12. Jos lämpötilat tilastossa menevät negatiiviselle puolelle, niin silloin täytyy vielä muokata x-akselia. (Tuplaklikkaa kaavioaluetta ja valitse alasvetovalikosta x-akseli.)
 Jos aineisto sisältää vain positiivisia lämpötiloja, niin voit siirtyä kohtaan 14.

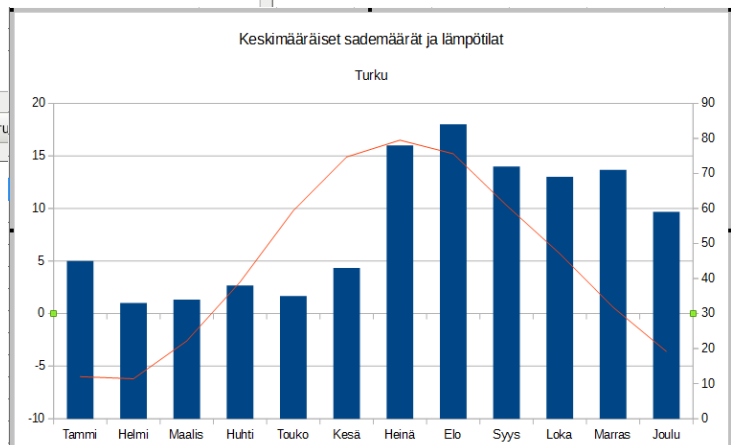

13. Valitse Sijainti-välilehti. Muokkaa kohtaa Selitteet.

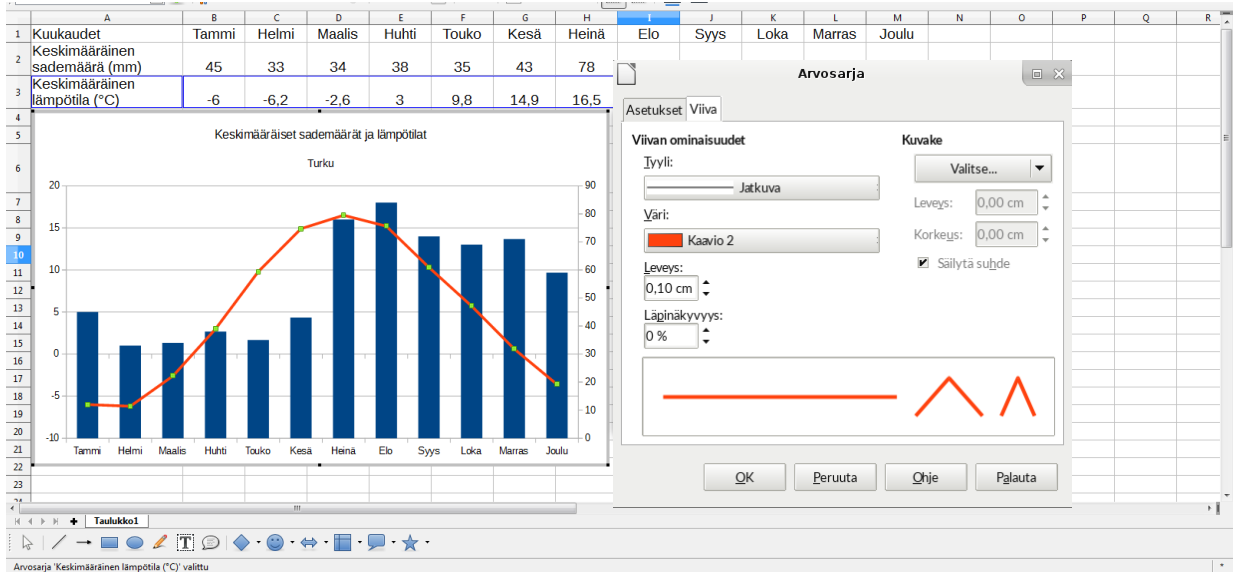

Valitse "ulkopuolelle alkuun".

Nyt näyttää tältä.

14. Muokataan lämpötilakäyrää. Lisätään viivan paksuutta. Tuplaklikkaa kaavioaluetta. Klikkaa kerran lämpötilakäyrää. Valitse viivan leveydeksi 0,10 cm.

15. Lisätään vielä y-akselien otsikot.

Otsikot

Otsikko: Keskimääräiset sademäärät ja lämpötila

Alaotsikko: Turku

Akselit

X-akseli: [ ]

Y-akseli: Lämpötila (°C)

Z-akseli: [ ]

Toissijaiset akselit

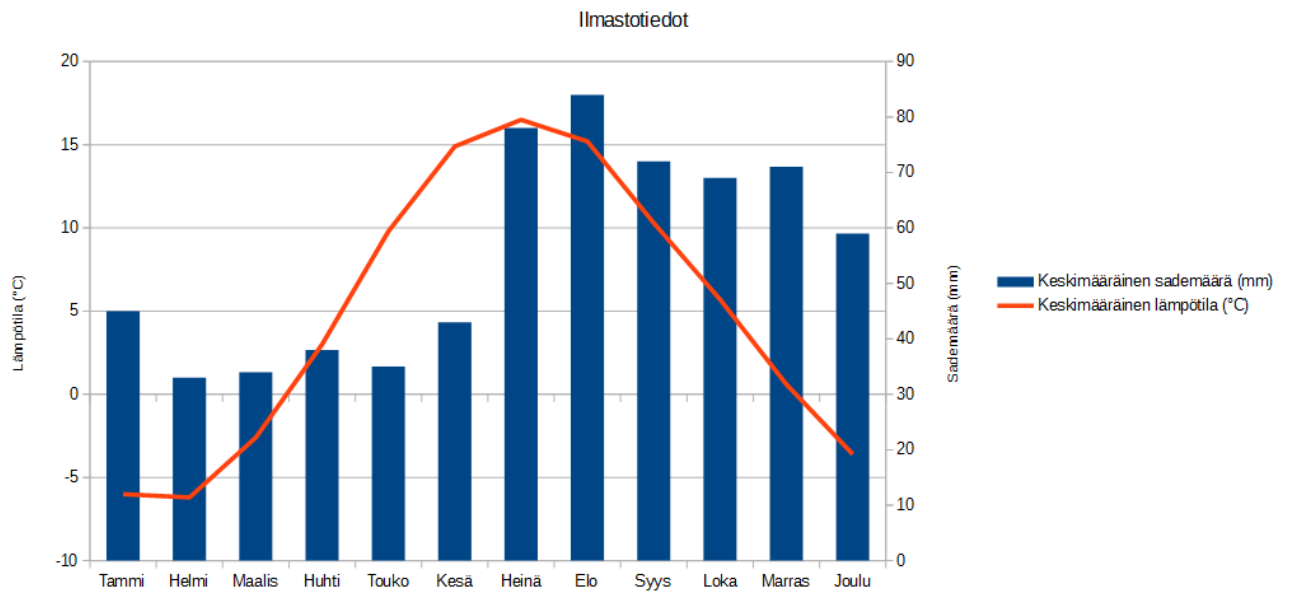
X-akseli: [ ]

Y-akseli: Sademäärä (mm)

OK   Peruuta   Ohje

Asteen merkin saat lisättyä. Klikkaamalla hiiren oikeaa ja valitsemalla Merkki.

16. Lopullinen kuvaaja.

17. Liitä tekemäsi kuvaaja kuvakaappauksena vastaukseesi.

1. Kun sinulla on kuvaajasi näytöllä, niin klikkaa kameran kuvaa.

2. Rajaa hiiren avulla kuvaajasi.

3. Palaa sähköisen kokeen välilehdelle ja paina "Liitä tekemäsi kuvankaappaus".

Huomaa, että pääset liikkumaan LibreOfficen ja Sähköinen koe – välilehden välillä yläpalkin avulla tai käyttäen Alt + Tab.

